

UM EITURSPRÆNING

Kunnu tit vinarligast upptaka hetta aftursvar.

Svar uppá álop frá blaðstjóra Dimmalettingar í leiðara av 24. juli 1971. har ið ymisk feløg í samband við mótmælið av eiturskipinum Stella Maris, har ið vit, eins og onnur feløg, gjørdur eftir okkara bestu samvitsku fyrri at fyrirbyggja, at eitrið skuldi verða blakað út her, okkum og grannum at bága.

Og tá ið nú alt eydnast okkum uppá besta máta, er eitursprenari Dimmalettingar sum vanligt so fútur við sinum organisatiónshatri, at hann leggur okkum undir at royna at forkoma sjófólkinum um borð á Stella Maris. Og eisini fútur blaðstjórin, at tað er hansara skylda at kanna hvør ið stendur aftanfyrri boðini.

Og so ósmæðin er hann við sinum vanalýgnum, at hann sigur seg vita fyrri vist, at onki regluligt er samtykt av feløgnum. Eg haldi, at hann átti at verið eitt sindur meira varin, hvat ið verður skrivað út til Føroya fólk, tí at eisini tað var lýgn. Vit, i okkara felag, høvdu fulla stjórnarsamtykt áðrenn vit sendu nak að fjarrit, so tað var fult legalt.

Og fyrri at fáa avregera sitt organisatiónshatur til fulnar, leggur hann okkum undir at spilla landsstýri okkara út útartil. Upplýsast skal, at felag okkara er púra ópolitískt, og at vit onki gera fyrri at skemma land og fólkavaldu myndugleikar okkara hvorki heima ella útartil.

Min meining er tann, t Dimma eigur, fyrri sína egnu skuld, at gevast við sinari organisatiónsforfylging. Og um blaðstjórin á Dimmu stóðugt gongur og hevur moralskar kenslur okkara vegna, kann hann sum eitt symbol forera hálendingum Dimmaletting, við ella uttan eitursprenara.

Vilhelm M. Johannesen

Formaður í Havnar Handverkarafelag

Ein stórur dagur við Gjógv

Seinasta sunnudag varð minn isvarði avdúkaður í Gjógv. Har var nógv fólk samankomið og eitt slíkt ótal av bilum. Hetta er minnisvarði fyrri sjóletnar, og teir, sum eru farnir av vanlukku har í bygðini.

Hátíðarhaldið hevði savnað nógv fólk saman á tí vakra plássi, har minnisvarðin stendur. Tað má sigast, at teir, sum her hava stílað fyrri, bæði hava havt eygu og oyru við sær, so væl plássið tykist at vera valt

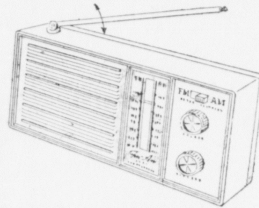
har minnisvarðin stendur. Sjálvur minnisvarðin, stoypt ur úr bronsu, myndar kvinnu við børnum, eitt talandi bilæt um tey, sum eftir sita.

Tað er Fridtjof Joensen, myndahoggari, sum hevur gjørt hetta meistaraverk. Á minnisvarðaplássinum eru plátur úr bronsu við novnum og árstali av øllum teimum farnu á sjógvi og landi. Hetta arbeiði hevur Fridtjof eisini greitt úr hondum.

Eitt listaverk í seg sjálvt er hesin minnisvarði. Tað verður ein eggjan til teir, sum hava tilíkt í huganum, at fáa líka væl burtúrur sum Gjáarmenn her hava int, teimum til heiðurs.

Bygðin Gjógv kann vrea stolt yvir henda minnisvarða, sum í seg sjálvt kemur at gera bygðina meiri vitjaða framyvir.

CONION ferðaradio

Millumbylgja við Tórshavn-Radio. — FM bylgju m-ráði.

Við tasku og oyraproppi. — Prisur: 228,00 kr.

RADIOBÚÐIN, Runavík, tlf. 7008

RADIO-EL Tórshavn, tlf. 1397

hevði tað áreiði og dirvi, sum vega kundi ormin, men Regin hin hegnigi og snildi smiður oar hann, sum svørðið smiðaði. Ikki kann metast um, hvat størri tydingin hevði, tí áreiði og dirvi so væl sum hegni og snildi kunnu í felag loysa úr lagði, har áreiði einsamalt ella snildi áleina ikki rokka.

Landsstýrið hevur sjálvt tik ið ymisk uppskot til viðgerð og kanningar, eins og ætlanir og royndir hjá monnum verða vegaðar og í mongum føri stuðlaðar. Menn hava í onkrum føri tikið yvir og arbeiða málvist fyrri at rokka víðari. Hetta er gott arbeidslag, sum vónandi fer at frukta. Men landsstýrið fer ikki at gykka nokrum, at eftir stuttari tíð stiga idnaðarvirkin upp sum fuglar Føniks gida hvar um landið. Vit vilja gera hvat gerast kan fyrri at skapa góðar fortreytir, og vit vilja royna at fevna so víða sum gjørligt í sakkonari viðgerð og stuðlan. Tá ivast vit heldur ikki í, at møguleikin fyrri at finna gullkorn eisini verður hin størsti.

Idnaðargrunnurin, skaptur bleiv í fjør, er nú farin at virka, hann hevur longu fingið hóp av umsóknum, og fleiri hava fingið viðgerð.

Løgtingsins partur av grunn fænum er fingin til vega, og útlitið fyrri, at grunnurin kann veita sær lagalig lán til víðari útlán, er gott. Í fyrstu syftu re ætlanin, at grunnurin skal rokja uppgávur á okjum, har fyrr hevur verið torført at fáa figgjan, og á okjum har nýskapan kann gerast. Fiskidnaðurin verður so at nýta teir keldur, sum higartil hava runn ið, men teir skuldu nú aftaná, at grunnurin er kominn, sloppið at runnið kvikari á fiskiðin adarokinum.

Skipasmíðið í Føroyum hevur havt javna framgongd,

bæði í bygging av stálskipum og minni útróðrarforum.

Í samarbeiði við Teknologisk Institut og aðrar serfrøðis- stovnar hevur virkiseiðil Búskaparráðsins sett skjóti á at effektivisera arbeiðið innan skipasmíð enn meir, við hand verkaraskiðum, leiðaraskiðum og aðrum yrkisskiðum verður roynt at slóða fyrri nýhugan innan henda idnað.

Hetta skuldi helst borið á ta leið, at virkin á ymsan hátt samskipa seg, serliga hvat tekniskari umsting, innkeypi og goymslu, standardiseran og specialiseran viðvíkur, landsstýrið vil stuðla hesum og fremja lóggáva, sum ger tað møguleigt enn meira at troyta serfrøingahjálpi.

Í lótni verður á teim størstu skipasmíðjunum bygt fyrri útlendingar — í Havn fimm ferjur og á Skála 4 farmaskip — og orkan hjá hesum smíðjum røkkur ikki longri fyrstu tvey árin. Hetta er óivað gott, tí tað ger foroyingar kendar sum skipasmíðir, men samstundis er torført at fáa framt neyðuga føroyska bygging. Landsstýrið arbeiðir tí í lótni saman við aðrum fyrri, at bygging kann fáast ilag eisini á smíðjum, sum enn ikki hava tikist við nýgerð, harafturat verður arbeiðt fyrri, at partur av tilfari, skipasmíðjurnar nýta, verður gjørdur á vanligu smíðjum og verkstøðum og á skipasmíðjum, sum ikki enn byggja. Hetta skuldi borgað fyrri effektivari nýtslu av tí kapaciteti, vit eiga.

Arbeidsloysi er hvast svørð, tí er so neyðugt at kanna allar møguleikar fyrri í hvussu er at framleiða tað, vit sjálvi nýta, bæði av amboðum og vörum, bæði úti og heima eiga vit fólk, sum kann gera hetta, og tann dagin hvør einasti av okkum hevur í sær fyrst at hugsa um, um tað, honum tørvar, finnst sum for-

oyks framleiðsla ella knn gerast her, tá er skjoldrið mót hvössum svørði eisini tilevnað.

Lónarlagið

hevur verið fyrri broytingum í ár. Fiskimenn og reiðarar gjørdur sáttmála tíðliga. Fiskimennum vóru týðandi broytingar fyrri serliga innan summari veiðugreinin. Arbeidsmenn, arbeidskvinnur og handverkarar fingi nýggjar sáttmálar. Ymiskt er, sum batin í teim verður mettur, og onkur heldur í valeyst, at teir vóru ov dýrir samfelagsøkonomiskt sæð, men skuldi hesir lægst løntu stættir ikki fingið munandi bata eitt gott ár, fingi teir hann valla onnur ár. Talliga eru ábøtumar størri enn nakrantíð áður, men enn standa stættirnar á niðasta stigum í lónarstiganum. Sáttmálarin galda í tvey ár, og er hetta til fyrirmin bæði fyrri samfelagið og partarnar á arbeidsmarknaðinum.

Tenastumenn, lerarar, lögtingsmenn og landsstýrismenn fingi nýggjar lónarlógar við munandi ábøtum, og starvs- menn fingi sáttmála við landsstýrið, sum eisini gav stórar hækkingar serliga hjá teim lægstlöntu. Hesin sáttmáli fekkst tíverri ikki ilag við samráðing, men bert aftaná verkfall í 21 dagar. Sár sita eftir høg, sum undir verkfallstíðini fullu, men tíðin lekir hesi. Tað er metan mín, at allir partar djúpast sæð kunnu verða nogdri við, at semja fekkst at enda, og samfelagið kann serliga gleðast um, at vinnulivið sjálvt slapp undan verkfalli.

Annars skerst ikki burtur, at í lónarlagnum eru ymsir skeivleikar, ikki bert at vit hava ein lág-lónarspurning, serliga hjá teim, ið leingi ganga arbeidsleys uttan stuðul, men mest tí at í mongum forum verða givnar so ymsar lónir

fyrri sama slag av arbeiði. Tað er glopp millum lónirnar hjá teimum danskt løntu, dansk-føroyskt løntu og reint føroyskt løntu embætis- og starvsmonnum.

Onkur vil halda, at vit bert skuldu havt danskar lónir, hes um eri eg fyrri sovítt ikki imóti, um tryggleiki er fyrri, at arbeiðsmenn og fiskimenn eisini fáa ta skipanina, men hesir sigast fáa lónir sínar eftir føroyskari orku, og tí má uppgávan vera at fáa danskar og føroyskar lónir at samsvara. Hervið er ikki sagt, at danskt lønt skulu niður í lón, men um hildið verður eitt sindur aftur, kunnu hinar føroysku lónirnar liðnadi hækkast, meðan samstundis skattatryst eisini liðandi verður flutt longur upp í stigan, so tað svarar meira til tey víðurskifti, donsku lónirnar eru settar eftir. Samskipan í vissan mun kann óivað fáast, men lott verður uppgávan ikki, tí, sum sagt varð í viðmerkingunum til uppskotið um tenastumannalóg í 1966, vit hava felags arbeidsmarknað við Danmørk og lögtingið hevur í fleiri for um givið seg undir treytirnar um ríkislon til føroyskar embætismenn, tí má lónarlagið verða umleið hitt sama.

Nú allar aðrar lónir eru hækkadar, samstundis sum úrtøkan hjá flestu fiskimonnum er vaksin, heldur landsstýrið, at tað vil vera rimuligt eisini at hugsa um teir fiskimenn, sum haav roynt seg har, so ábert var, at teir ikki vunu upp um minstulónarmarkid. Landsstýrið ætlar í hesi setu at leggja fram uppskot um at hekka minstulónina. Rimuligt er, at henda hekking eins og hinar hendir í tveimum stigum í ár og næsta ár. Hetta vil í lituni ikki týða so stóra meir- útreiðslu, men kann við bakkasti hjá vinnuni bera útreiðslur í sær. Men sjálvt við bakkasti standa aðrar hekkingar

við, tí megu vit hava ráð til hesar eisini.

Fyrri hann, sum ikki hevur nógv at triva í, er litil uggi í, at lónirnar hekka. Hann kundi komið upp í part um vit í størri mun fingi heim ta veiðu, sum nú verður landað uttanlanda. Oið vaksandi virksemi her heima fekt eisini meir burtúrur teim høgum prísunum.

»Tað er eisini eitt í vág- ara« verður sagt, og tá saltfiskabatar okkara liggja í viku vis uttanlanda og biða eftir landingartorni, man stórar partur av vinninginum av teim høgum prísunum vera fok- in aftur.

Upprunaliga komu Esbjerg- landingarnar ilag eftir kravi keyparanna, men nú fiskur er vorðin vora, tørvur er á, mugu krav keyparanna eisini vera linari. Landsstýrið hevur tí heitt á fiskaseljarar um at minka tað av landingum uttanlands og forða fyrri, at bíði- tið verður hjá teim, sum tó koma at landa har.

Farið er eisini undir at kanna møguleikarnar fyrri at selja saltfiskin í konsumpakk- um hósandi fyrri vanlig hús- arhald, tað kunnu hugast solu ketir, sum hava áhuga fyrri slikum. Umboðsmaður lands- ins í Suðureuropa tekur lut í hesum arbeiði. Her er møgu luga ein av vegunum til at gera nýttu úr okkara mongu saltfiskahúsum.

Samantikid so verður strem bæk imóti at víðgera alla vøru mest møgulegt herheima, veið- una av fjarleiðum so væl sum heimaveiðuna, men tá áhuga- mál keyparanna eisini er at halda tilfika víðgerð ígongd heima hjá sær sjálvum, vera vit fyrri tí, at liðnar vorur verða tollaðar væl hegrei enn rávøra, og er tí torført at vinna á mál í hesum spurn- ingi.

(Framhald.)